לָאו חוֹבָה הִיא – אינה חובה מן התורה. דְּאִי סָלְקָא דַּעְתָּךְ חוֹבָה הִיא, תֵּיתֵי – תבוא ותוקרב בַּשַּׁבָּת, וְתֵיתֵי בְּמֵרוּבֶּה, וְתֵיתֵי בְּטוּמְאָה. שהרי כל קרבן חובה שקבוע לו זמן דוחה שבת וטומאה, וכן אילו היתה חובה לא היה לנו לבטל הבאתה כאשר בשר הפסח מרובה לאוכלין.

מבררת הגמרא: וּבְמוּעָט מִיהוּ מַאי טַעְמָא אָתְיָא – על כל פנים, מאחר שאין חיוב להביא חגיגה, מהו הטעם שמביאים אותה כשבשר הפסח מועט לאוכלין. מבארת הגמרא: הטעם הוא כְּדְרַבָּנַי, חֲגִיגָה הָבְאָה עִם הַפֶּסַח, נֶאֱכֶלֶת תְּחִילָּה – לפני הפסח, כְּדֵי שֶׁיְּהֵא הַפֶּסַח נֶאֱכָל עַל הַשֹּׂבַע – שיאכלוהו בסוף אכילתם כשהם שבעים וייהנו מאכילתו, ותהיה להם אכילה חשובה כדרך המלכים.

שנינו במשנה: וְנֶאֱכֶלֶת לִשְׁנֵי יָמִים וכו' ולילה אחד. הגמרא מביאה ברייתא החולקת על המשנה: מַתְנִיתִין דְּלֹא כְּבֶן תֵּימָא, דְּתַנְיָא בברייתא, בֶּן תֵּימָא אוֹמֵר, חֲגִיגָה הַבָּאָה עִם הַפֶּסַח, אף על פי שהיא מקרבנות השלמים הנאכלים לשני ימים ולילה, מכל מקום חֲרֵי הִיא כְּפֶסַח וְאֵינָהּ נֶאֱכֶלֶת אֶלָּא לְיוֹם וְלַיְלָה כמותו, דהיינו, עד חצות ליל ט"ו, וַחֲגִיגַת חֲמִשָּׁה עָשָׂר נֶאֱכֶלֶת לִשְׁנֵי יָמִים וְלַיְלָה אֶחָד, דהיינו, עד סוף יום ט"ו. ועוד שנה בן תימא: וַחֲגִיגַת אַרְבָּעָה עָשָׂר יוֹצֵא בָּהּ מִשּׁוּם חיוב שלמי שְׂמָחָה, אם לא הקריבה בי"ד אלא למחרת, וְאֵין יוֹצֵא בָּהּ מִשּׁוּם חיוב חֲגִיגָה של יום טוב. מפני שכל קרבן שחובה על האדם להביאו, אינו יוצא ידי חובתו כשמביאו מבהמה שכבר הוקדשה בקדושת קרבן אחר, אך לגבי שלמי שמחה למדה הגמרא (חגיגה ח.) שניתן להביאם גם מבהמות כאלה.

מבררת הגמרא: מַאי טַעְמָא דְּבֶן תֵּימָא שחגיגת י"ד נאכלת רק ליום ולילה. מבארת הגמרא: בן תימא דרש כְּדְרַמְתָנֵי – כפי ששנה רַב לְחִיָּיא בְּרֵיהּ [–בנו], שנאמר (שמות לד כה) 'וְלֹא יָלִין לַבֹּקֶר וֶבַח חַג הַפָּסַח', ויש לדרוש ש'וֶבַח חַג' וֶה קרבן חֲגִיגָה, ו'חַפָּסַח', כְּמַשְׁמָעוֹ, וְאָמַר רַחֲמָנָא – ואמרה התורה לגבי שניהם 'לֹא יָלִין', דהיינו, שאסור להלינם ולהותיר מהם למחרת. ומכאן שחגיגת י"ד נאכלת, כפסח, רק עד חצות הלילה שלאחר יום הקרבתה.

הגמרא מביאה כמה ספיקות בדעת בן תימא, האם חגיגת י"ד היא כפסח גם בענינים נוספים: אִיבַּעְיָא לְהוּ – הסתפקו בני הישיבה, לְבֶן תֵּימָא, האם חגיגת י"ד נֶאֱכֶלֶת דווקא כשהיא צְלִי – צלויה, כדין הפסח, אוֹ אֵין נֶאֱכֶלֶת דווקא צְלִי, אלא אף מבושלת ושלוקה, כשאר קרבנות. ושורש הספק הוא, כִּי אַקְשֵׁיהּ רַחֲמָנָא – כשהקישה והשוותה התורה את חגיגת י"ד לְפֶסַח בפסוק שהובא לעיל, האם דווקא לְעִנְיַן לְינָה [–הותרת בשר מן הקרבן למחר] הקישה אותה, אֲבָל לְעִנְיַן צְלִי לֹא, ואם כן ניתן לאוכלה גם כשהיא מבושלת ושלוקה, כשאר הקרבנות. אוֹ דִּילְמָא – או שמא נאמר, לֹא שָׁנָא – אין הדין שונה, וההיקש הוא בין לענין לינה, ובין לענין אכילת צלי.

הגמרא פושטת את הספק: תָּא שְׁמַע ממשנה, ששנינו בה (לקמן קטז.) שהבן שואל את אביו בליל הסדר, 'מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות וכו' שבכל הלילות אנו אוכלין בשר צלי, שלוק, ומבושל, הַלַּיְלָה הַזֶּה כּוּלּוֹ צָלִי', וְאָמַר רַב חִסְדָּא, משנה זו מִדִּבְרֵי בֶּן תֵּימָא היא, שלשיטתו כל הקרבנות שבאותו הלילה, הפסח וחגיגת י"ד, נאכלים דווקא צלי. מסיקה הגמרא: שְׁמַע מִינָּהּ – אכן מוכח מכאן שלפי בן תימא אף חגיגת י"ד נאכלת דווקא צלי.

עוד ספיקות בדעת בן תימא: אִיבַּעְיָא לְהוּ, לְבֶן תֵּימָא, האם חגיגת י"ד בָּאָה מִן הַבָּקָר כשאר שלמים, אוֹ אֵינָהּ בָּאָה מִן הַבָּקָר, אלא דווקא מן הצאן, כפסח. וכן הסתפקו, האם בָּאָה מִן הַבְּהֵמוֹת חֲגִיגוֹת כשאר שלמים, אוֹ אֵינָהּ בָּאָה מִן הַנְּקֵבוֹת, אלא דווקא מן הזכרים, כפסח. וכן הסתפקו, האם בָּאָה מבהמה בַּת שְׁתֵּי שָׁנִים כשאר שלמים, אוֹ אֵינָהּ בָּאָה מבהמה בַּת שְׁתֵּי שָׁנִים, אלא דווקא מבהמה בת שנתה, כפסח. ושורש הספיקות הוא, כִּי אַקְשֵׁיהּ רַחֲמָנָא – כשהקישה התורה את חגיגת י"ד לְפֶסַח, האם דווקא לְמִידֵי דַּאֲכִילָה – לענין אופן אכילת הקרבן הקישה, אֲבָל לְכָל מִילֵּי – לשאר הענינים, כגון מין וגיל הבהמה ממנה מובא הקרבן, לֹא הקישה, וממילא לענינים אלו דינה כשאר שלמים הבאים אף מן הבקר ומן הנקבות ומבהמות בנות שתי שנים. אוֹ דִּילְמָא לֹא שָׁנָא, והוקשה חגיגת י"ד לפסח לכל דיניו, ולפיכך היא באה כמותו דווקא מן הצאן ומזכר בן שנה.

הגמרא פושטת את הספיקות: תָּא שְׁמַע מברייתא, חֲגִיגָה הַבָּאָה עִם הַפֶּסַח חֲרֵי הִיא כַּפֶּסַח, והיינו, שֶׁבָּאָה מִן הַצֹּאן וְאֵינָהּ בָּאָה מִן הַבָּקָר, בָּאָה מִן הַזְּכָרִים וְאֵינָהּ בָּאָה מִן הַנְּקֵבוֹת, בָּאָה בַּת שְׁנָתָהּ וְאֵינָהּ בָּאָה בַּת שְׁתֵּי שָׁנִים. וְאֵינָהּ נֶאֱכֶלֶת אֶלָּא לְיוֹם וָלַיְלָה, וְאֵינָהּ נֶאֱכֶלֶת אֶלָּא צָלִי, וְאֵינָהּ נֶאֱכֶלֶת אֶלָּא לִמְנוּיָו – לאותם שהשתתפו בפסח לפני שחיטתו. מוכיחה הגמרא: מַאן שָׁמְעַתְּ לֵיהּ דְּאִית לֵיהּ הַאי סָבְרָא – מי התנא ששמעת שסובר כך, שחגיגת י"ד אינה נאכלת אלא ליום ולילה כפסח, הלא הוא בֶּן תֵּימָא, ואם כן שְׁמַע מִינָּהּ שלשיטתו כּוּלְּהוּ מִילְּתָא בָּעֵינַן – יש לנהוג בחגיגה את כל דיני הפסח. מסיקה הגמרא: שְׁמַע מִינָּהּ – אכן יש להוכיח כך מהברייתא.

עוד ספק בדעת בן תימא: אִיבַּעְיָא לְהוּ, לְבֶן תֵּימָא, יֶשׁ בָּהּ [–בחגיגת י"ד] מִשּׁוּם איסור שְׁבִירַת עֶצֶם כמו בפסח, אוֹ אֵין בָּהּ מִשּׁוּם שְׁבִירַת עֶצֶם. ושורש הספק הוא, האם אַף עַל גַּב (דכי אקשיה) [דְּאַקְשָׁהּ] רַחֲמָנָא לְפֶסַח, הרי אָמַר קְרָא – נאמר בפסוק (שמות יב מו) 'וְעֶצֶם לֹא תִשְׁבְּרוּ בוֹ', ואם כן יש לדרוש שדווקא בּוֹ [–בפסח] אסור לשבור עצם, וְלֹא בַּחֲגִיגָה. אוֹ דִּילְמָא, הַאי 'בּוֹ', בְּכָשֵׁר וְלֹא בְּפָסוּל הוּא דַּאֲתָא – שתיבת 'בו' באה ללמדנו שדווקא בקרבן פסח כשר אסור לשבור עצם אך בפסול מותר, אך אינה ממעטת את חגיגת י"ד מאיסור זה.

הגמרא מנסה לפשוט את הספק: תָּא שְׁמַע ממשנה (שקלים פ"ח מ"ג), דַּבִּין המיועדת לשחיטה שֶׁנִּמְצֵאת [–שנמצאה] בירושלים בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר בניסן, שׁוֹחֵט בָּהּ המוצא, את קרבנו מֵיָד, אם ירצה, ואינו צריך להטבילה מפני חשש טומאה. הואיל ואף אם נטמאה, בודאי כבר הטבילוה בעליה בי"ג בניסן כדי ש'יערים שמשה' באור לי"ד ותטהר, ויוכלו להשתמש בה לשחיטת הפסח. אך אם נמצאה בְּשִׁשָּׁה עָשָׂר בניסן, הדין הוא שֶׁשּׁוֹנָה [–חוזר] וּמַטְבִּיל את הסכין מחמת ספק טומאה. שהואיל ויכלו בעליה להטבילה במשך כל אותו היום ועדיין תהיה טהורה לי"ד, חוששים שעדיין לא עשו זאת. אולם המוצא בירושלים קוֹפִין – סכין גדולה שבדרך כלל אינה משמשת לשחיטה אלא לחיתוך בשר ושבירת עצמות, בֵּין שנמצאה בָּהּ – בי"ד, וּבֵין בָּהּ – בי"ג, שׁוֹנֶה וּמַטְבִּיל אותה, אם רוצה להשתמש בה, שמאחר וקרבן הפסח אסור בשבירת עצם אין הבעלים זקוקים לה בי"ד ויתכן שעדיין לא הטבילוה, אלא המתינו עד סמוך לבין השמשות של י"ד, כדי להטבילה לצורך מחר.

מבררת הגמרא: מַנִּי – כדעת מי נשנתה המשנה, אִילֵּימָא כדעת רַבָּנָן החולקים על בן תימא ואינם מקישים את חגיגת י"ד לפסח, וממילא לשיטתם ודאי שאין בחגיגה זו משום איסור שבירת עצם, הרי מַאי שְׁנָא – במה שונה סָבִין שיש להניח דְּמַטְבִּיל אותה בעליה בי"ג, מקופין שאין להניח שמטבילה בעליה בי"ג. ודאי בזה דְּחַיְּיָא – שראויה לשימוש בי"ד לְצורך שחיטת הַפֶּסַח, וקשה אם כן, הרי קוֹפִין נַמִּי יש להניח שמטבילה בי"ג, דָּהָא חֲזֵי לשימוש בי"ד לְצורך שבירת עצמות הַחֲגִיגָה, ואם באמת נשנתה המשנה כדעת חכמים, מדוע חילקה ואמרה שהמוצא קופין בי"ד צריך לשוב ולהטבילה. מסיקה הגמרא: אֶלָּא לָאו צריך לומר דְּבֶן תֵּימָא הִיא, שסובר שדיני חגיגת י"ד שוים לדיני הפסח, וּשְׁמַע מִינָּהּ, שסבר שֶׁיֶּשׁ בָּהּ [–בחגיגת י"ד] מִשּׁוּם איסור שְׁבִירַת הָעֶצֶם, וממילא אין בקופין שום שימוש בי"ד ולא מזדרזים להטבילה בי"ג, ולכך המוצאה בי"ד צריך לחזור ולהטבילה.

דוחה הגמרא: לֹא, לְעוֹלָם המשנה כדעת רַבָּנָן, ומדובר כְּגוֹן שֶׁבָּא הפסח בְּשַׁבָּת, דהיינו, שחל ערב פסח בשבת, שהואיל ואין מקריבים בו חגיגה אין הבעלים זקוקים לקופין בי"ד, ועל כן אינם מזדרזים להטבילה בי"ג.

הגמרא דוחה את האפשרות להעמיד שהמשנה כדעת רבנן ובערב פסח שחל בשבת. מקשה הגמרא: וְהָא מְדַקְתָנֵי סֵיפָא, חָל אַרְבָּעָה עָשָׂר לִהְיוֹת בְּשַׁבָּת, אף אם מצא בו קופין שׁוֹחֵט בָּהּ מֵיָד ואינו צריך להטבילה, שאף על גב שאין הבעלים זקוקים לקופין בי"ד שחל בשבת מאחר שלא מקריבים בו חגיגה, ולצורך שחיטת

המשך בעמוד קלו

הפסח שמא יש להם סכין, מכל מקום הרי יצטרכו לה בט"ו לצורך חגיגת חמישה עשר, ומאחר שבשבת אסור להטביל כלים בודאי כבר הטבילוה בי"ג, וְכן אם מצא קופיץ **בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר, שׁוֹחֵט בָּהּ מֵיָּד** את השלמים שמקריב, שמתוך שהבעלים זקוקים לה ביום זה ודאי הטבילוה לפני יום טוב, ואם **נִמְצֵאת** קוֹפִּין קְשׁוּרָה לַסַּכִּין, אף כשנמצאה בי"ד שחל בחול **הֲרֵי הִיא כַּסַּכִּין** ורשאי לשחוט בה בלא שיטבילנה, שכן ודאי הוטבלה עם הסכין בי"ג הואיל וקשורה עמה. **מַכְלָל דְּרֵישָׁא** – משמע שהרישא של הברייתא **לְאוֹ בַּשַּׁבָּת עֲסָקִינַן** – אינה עוסקת בערב פסח שחל בשבת, משום שאם כן הרי היא נסתרת מהסיפא שנאמר בה שאם נמצאה בי"ד שחל להיות בשבת אין צורך להטביל את הקופיץ. ועל כרחך שאין להעמיד את המשנה כרבנן, אלא כבן תימא, ומוכח אם כן מהמשנה, שסבר שאף בחגיגת י"ד נאמר איסור שבירת עצמות.

הגמרא דוחה מסקנא זו שהמשנה כבן תימא, ומנסה להעמיד אפשרות אחרת לבארה כדעת רבנן: **וְאֶלָּא** מדובר ברישא **כְּשֶׁבָּא** הפסח

בְּמָרוּבֶּה – כשבשרו מרובה ודיו להשביע את בני החבורה המועטים, שבאופן זה הדין הוא שאין מקריבים עמו חגיגה, ולכך אין הבעלים מוזרזים להטביל את הקופיץ בי״ג. דוחה הגמרא אפשרות זו ומקשה: מְנָא יָדְעִי – מהיכן ידעו הבעלים בי״ג שיהא פסחם מרובה, הרי כל שעה עשויים להצטרף לחבורתם עוד בני אדם ולהגדילה. ומאחר שכך, תמיד חוששים הבעלים שמא ייתרבו בני החבורה ולא יספיק בשר הפסח להשביעם ויצטרכו להקריב גם את החגיגה, ומזדרזים להטביל את הקופיץ בי״ג.

הגמרא חוזרת ומעמידה את המשנה כדעת רבנן ובאופן אחר: וְאֶלָּא מדובר ברישא שֶׁבָּא הפסח בְּטוּמְאָה, שבאופן זה הדין הוא שאין מקריבים עמו חגיגה, וממילא אין הבעלים זקוקים לקופיץ בי״ד. שבה הגמרא ומקשה: סוֹף סוֹף מְנָא יָדְעִי – מהיכן ידעו הבעלים בי״ג שבערב פסח יהיו רוב הציבור טמאים ולא יצטרכו לקופיץ. מתרצת הגמרא: מדובר דְּמִית [–שמת] נָשִׂיא – המלך או ראש הסנהדרין, שמצוה על כל ישראל להתעסק בקבורתו ולהיטמא לו.

מבררת הגמרא: דְּמִית נָשִׂיא אִימַּת – אימתי, אִילֵימָא דְּמִית בְּשִׁלְשָׁה עָשָׂר, סָבִין לָמָּה לִי דְּמַטְבְּלֵיהּ – איזה סיבה תהיה לבעליה להטבילה, הרי יודע שעתיד לעשות את הפסח בטומאה מחמת התעסקותו בקבורת הנשיא. ואם כן מדוע נאמר במשנה שמוצא הסכין רשאי להחשיבה כטהורה. מסיקה הגמרא: וְאֶלָּא מדובר דְּמִית בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר, ואת כליהם הטבילו כבר בי״ג כשהיו סבורים שיעשו את הפסח בטהרה. מקשה הגמרא: אם כן מַאי שְׁנָא סָבִין דְּמַטְבְּלֵיל אותה בעליה, וּמַאי שְׁנָא קוֹפְיָין שמניחים דְּלָא מַטְבְּלֵיל לָהּ בעליה וצריך המוצא להטבילה, הרי כשהפסח בא בטהרה מקריבים עמו חגיגה שמותר לשבור בה עצמות, ואם כן ודאי הטבילו הבעלים אף את הקופיץ.

מתרצת הגמרא: לֹא צְרִיכָא אלא דְּנָשִׂיא היה גּוֹסֵם בְּשִׁלְשָׁה עָשָׂר, והיה הדבר בספק, האם ימות ויקרב הפסח בטומאה, או שלא ימות ויקרב בטהרה. ולפיכך את הַסָּבִין, דְּחַד סְפֵיקָא היה בה לבעליה, אולי ימות הנשיא ולא יצטרך שתהא טהורה, ואולי לא ימות ויצטרך שתהא טהורה, מַטְבֵּיל לָהּ – מניחים שהטבילה מפני האפשרות שלא ימות ויעשו את הפסח בטהרה. אך את הקוֹפְיָין, דְּתָרֵי סְפֵיקֵי יש בה לבעליה, שאולי ימות הנשיא ולא יביאו חגיגה לא בי״ד ולא בט״ו, ואף אם לא ימות, הרי יתכן שפסחו יהיה מרובה ולא יקריב עמו חגיגה, וממילא מניחים שלא חשש לצד הרחוק שיצטרך לה ולֹא מַטְבֵּיל לָהּ בי״ג. נמצא, שניתן להעמיד משנה זו כדעת רבנן, וממילא אין להוכיח ממנה לגבי דעת בן תימא בענין איסור שבירת עצם בחגיגת י״ד.

הגמרא מביאה דעה החולקת על דיני משנתנו שחגיגת י״ד אינה דוחה שבת: תַּנְיָא בברייתא, יְהוּדָה בֶּן בְּתֵירָא ונבדל מן החכמים שהיו אומרים שחגיגת י״ד אינה דוחה שבת, הוּא וְדוֹרְתָּאי בָּנוּ, מחמת שנחלק עליהם כפי שיבואר, וְהָלַךְ וְיָשַׁב לוֹ בַּהֲרוֹם רחוק מירושלים, כדי שלא יתחייב בפסח וחגיגה. וכך אָמַר, אִם יָבוֹא אֵלֵיהוּ הנביא וְיֹאמַר לָהֶם לְיִשְׂרָאֵל, מִפְּנֵי מָה לֹא חָגְגָתֶם [–הקרבתם] את החגיגה של י״ד בְּשַׁבָּת, מָה הֵן חֲכָמִים גְּדוֹלִים וְדַרְשָׁנִין גְּדוֹלִים וְלֹא אָמְרוּ לָהֶן לְיִשְׂרָאֵל שְׁחֲגִיגָה דּוֹחָה אֶת הַשַּׁבָּת.

רב מבאר את טעמו של בן דורתאי: אָמַר רַב, מַאי טַעֲמָא דְּבֶן דּוֹרְתַּאי, דִּכְתִיב (דברים טז ב) 'וְזָבַחְתָּ פֶּסַח לַה' אֱלֹהֶיךָ צֹאן וּבָקָר'. וַהֲלֹא לא ניתן לפרש את הכתוב כפשוטו, שכן אֵין פֶּסַח בא אֶלָּא מִן הַכְּבָשִׂים וּמִן הָעִזִּים ולא מן הבקר. אֶלָּא יש לבאר בכוונת הפסוק ש'צֹאן' זֶה פֶּסַח, ו'בָקָר' זוֹ חֲגִיגָה, שכן החגיגה באה אף מן הבקר, וְאָמַר רַחֲמָנָא 'וְזָבַחְתָּ פֶּסַח', דהיינו שקראה התורה לחגיגת 'פסח', ואם כן דינה כמוהו ודוחה שבת.

רב אשי מבאר את דעת חכמים: אָמַר רַב אַשִׁי, וְאָנָן טַעֲמָא דְּפִרוּשִׁים ניקוּ וְנִפְרוֹשׁ – וכי הוצרכנו לפרש את טעמם של הפורשים מן החכמים ולדרוש את הפסוקים כשיטתם, אֶלָּא קְרָא [–הפסוק שדרש רבן] לְכַדְרַב נַחְמָן הוּא דַּאֲתָא – ללמדנו את דרשתו של רב נחמן בא, דְּאָמַר רַב נַחְמָן, אָמַר רַבָּה בַּר אֲבוּהּ, מַנַּיִן לְמוֹתַר הַפֶּסַח – שה שהוקדש לשם פסח ואבד, והפרישו בעליו שה אחר תחתיו והקריבוהו, ולאחר מכן מצאו את השה האבוד, שֶׁקָּרֵב בתורת שְׁלָמִים ברגל או לאחריו, שֶׁנֶּאֱמַר 'וְזָבַחְתָּ פֶּסַח לַה' אֱלֹהֶיךָ צֹאן וּבָקָר'. וְכִי פֶּסַח מִן הַבָּקָר בָּא, וַהֲלֹא אֵין פֶּסַח בָּא אֶלָּא מִן הַכְּבָשִׂים וּמִן הָעִזִּים. אֶלָּא מכאן למוֹתַר הַפֶּסַח, יָהֵא קרב לְדָבָר הַבָּא מִן הַצֹּאן וּמִן הַבָּקָר, דהיינו שלמים. שאין לך קרבן הקרב מכל סוגי הצאן והבקר בין מזכרים ובין מנקבות אלא שלמים בלבד.

מקשה הגמרא: וְרַבָּנָן שחולקים על יהודה בן דורתאי וסוברים שכל קרבנות החגיגה אינם דוחים את השבת ואף חגיגת ט״ו, מַאי טַעֲמָא לֹא דָּחֵי חגיגת ט״ו את הַשַּׁבָּת, הָא וַדַּאי קָרְבַּן צִיבּוּר הוּא. שהרי גם היא, כמו הפסח, מובאת באסיפת הציבור וקבוע לה זמן. מתרצת הגמרא: אָמַר רַבִּי אִילְעָא מִשּׁוּם רַבִּי יְהוּדָה בֶּן פַּזִּי, אָמַר קְרָא לגבי הקרבת החגיגה בחג הסוכות (ויקרא כג מא) 'וְחַגֹּתֶם אֹתוֹ חַג לַה' שִׁבְעַת יָמִים בַּשָּׁנָה', וקשה, וכי שִׁבְעָה ימים בלבד ניתן להקריבה, הרי שְׁמוֹנָה הָווּ, שכן אף בשמיני עצרת יכול להקריבה אם לא הספיק לפני כן, אֶלָּא מִכָּאן לַחֲגִיגָה שֶׁאֵינָהּ דּוֹחָה אֶת הַשַּׁבָּת, וממילא רק בשבעה מתוך שמונת ימי החג ניתן להקריבה.

הגמרא מביאה קושיא על דרשת הפסוק: כִּי אֲתָא [–כשבא] רָבִין לבבל אָמַר, אֲמַרְתִּי לִפְנֵי רַבּוֹתַי, פְּעָמִים שֶׁאֵי אַתָּה מוֹצֵא אֶלָּא שִׁשָּׁה ימים בהם ניתן להקריב את החגיגה, והיינו כְּגוֹן שֶׁחָל יוֹם טוֹב הָרִאשׁוֹן שֶׁל חַג בַּשַּׁבָּת, שבאופן זה אף שמיני עצרת חל בשבת וממילא רק בששת ימי חול המועד ניתן להקריבה. ואם כן קשה, כיצד אומר הפסוק שישנם שבעה ימים להקרבת החגיגה בסוכות. מתרצת הגמרא: אָמַר אַבַּיֵי, אָבִין תִּכְלָא [– אבין השכול] לֵימָא כִּי הָא מֵילְתָא – וכי יתכן שאדם כמוהו יקשה קושיא כזו שאינה הוגנת. הרי ברור שכוונת הדרשה היא שֶׁשְּׁמֹנָה ימים להקרבה לֹא מַשְׁפַּחַת לָהּ כְּלָל – לא תמצא באף שנה, אך שִׁבְעָה ימים אִיתָא בְּרֹוב הַשָּׁנִים, כשיום טוב ראשון חל בחול, ועל שנים אלו דיברה התורה.

הגמרא מביאה דין בחיוב שלמי שמחה וקרבן חגיגה [הבאים בכל שלושת הרגלים]: אָמַר עוּלָּא, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, שְׁלָמִים שֶׁשָּׂחֲטָן מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב, אֲפִילּוּ יוֹצֵא בָּהֶן יְדֵי חוֹבָתוֹ לֹא מִשּׁוּם שלמי שִׂמְחָה וְלֹא מִשּׁוּם חֲגִיגָה, ואף אם יאכל מהשלמים בחג. מבארת הגמרא: מִשּׁוּם שִׂמְחָה אינו יוצא, דִּכְתִיב בענין מה שנצטוו בני ישראל בכניסתם לארץ לבנות מזבח בהר עיבל (דברים כז ז), 'וְזָבַחְתָּ שְׁלָמִים וְאָכַלְתָּ שָׁם וְשָׂמַחְתָּ', ומשמע דְּבָעֵינַן – צריך שתהיה אף הִזְכִּירָה